

בעניין שבין :

מי כרמל בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד רונית תושייה, יועמ"ש מי כרמל

במשרדי התאגיד ברחוב הרץ היינריך 18 חיפה 3104302

טלפון : 04- 8685801 ; פקס : 04 - 8685902

התובעת :

-נגד -

מדינת ישראל – משרד הביטחון

ע"י ב"כ עוה"ד ערן רזניק

פרקליטות מחוז חיפה (אזרחי) שדרות פל-ים 15 חיפה

טלפון : 04-8633956 ; פקס : 04-8634011

וכן ע"י ב"כ עוה"ד צבי בן אליעזר ו/או פיני גלעד ואח'

ממשרד עוה"ד צבי בן אליעזר

מרחוב תובל 13 רמת גן 5252228

טלפון : 03-6954100 ; פקס : 03-6721310

הנתבעת :תשובת התובעתלתגובה מטעם המשיבה לבקשה להחזר אגרת בית משפט

על פי החלטת בית המשפט הנכבד, מתכבדת בזאת התובעת המבקשת ("מי כרמל") להגיש תשובה לתגובת הנתבעת מדינת ישראל (להלן: "המדינה"), בנוגע לבקשת התובעת להורות על החזר מלוא אגרת בית המשפט ששילם מי כרמל במסגרת התביעה שבכותרת.

טענות המדינה מוכחות אלא אם נקבע במפורש אחרת ואין באי התייחסות מי כרמל לטענות המדינה משום הסכמה או הודאה בנכונות טענות המדינה בתגובתה.

1. כפי שהובהר בבקשה, מי כרמל זכאית להחזר אגרה בהתאם לתקנות האגרות, כמפורט להלן :

(1) תביעתה של מי כרמל בתא"ק 17-08-19220, הסתיימה בהסכם פשרה בעקבות הליך גישור שבו הסתיימה גם תביעת העירייה. תביעת מי כרמל נוהלה בהליך נפרד וניתן לה מספר הליך משלה [תא"ק 17-08-19220] לאחר שהופרדה מתביעת העירייה. בתביעת מי כרמל (17-08-19220) התקיימו בסך הכל 2 ישיבות : ביום 2.1.2018 וביום 15.7.2019 ולפיכך ההליך הסתיים לפני ישיבת קדם המשפט השלישית.

(2) אין למנות במסגרת תביעת מי כרמל ב[תא"ק 17-08-19220], ישיבה מיום 28.6.2017 שהתקיימה בתיק אחר [תא"ק 14-07-59095] גם מהסיבה שעסקה בבקשת סילוק על הסף שהגישה המדינה כלפי עיריית חיפה ביחס לרכיב המים. [ע"א 218/09 החברה לאוטומציה נ' מועצה מקומית דבוריה (פורסם בנבו, 17.5.2010) נקבע שאין

להרחיב את משמעות המונח "ישיבת קדם משפט", ואין לכלול בו דיון בבקשה לצו עיקול זמני שהוגשה בד בבד עם הגשת התביעה ואת הדיון בערעור שהוגש על החלטת הרשמת. באופן דומה, אין לכלול במונח "ישיבת קדם משפט" דיון תזכורת בבקשה לסילוק חלק מתביעת העירייה על הסף, שהוגשה בטרם הונח בפני בית המשפט הנכבד כתב ההגנה האחרון בתיק. אף אם התקיימו שלוש ישיבות קדם משפט קודם להשגת הפשרה, אך אחת (או יותר) מהן עסקה בסעדים זמניים, אין לראות בכך את חלוף המועד להחזר אגרה על פי תקנה 6(ב) בתקנות האגרות; ת"א 113/07 משאבי מים חדרה נ' עיריית חדרה (פורסם בנבו, 10.11.2010).

(3) בתביעת מי כרמל המדינה כלל לא הגישה כתב הגנה כאשר תקנה 141 לתקנות סדר הדין קובעת ש"קדם משפט לא יתקיים לפני שעבר הזמן להגשת האחרון שבכתבי ההגנה", ולכן לא ניתן לראות בישיבות שהתקיימו כקדמי משפט.

(4) הישיבה מיום 2.1.2018 היתה ישיבת תזכורת קצרה, ולא ישיבת קדם משפט, ולו רק מהטעם שלא הוגש עוד כתב הגנה על ידי המדינה וממילא שלא ניתן היה לקיים דיון באיזה מהנושאים הנדונים בקדם משפט.

(5) בהקשר זה יובהר, הליכים מקדמיים בתביעת מי כרמל [19220-08-17] עוכבו על פי בקשת המדינה ומסיבה זאת גם יטען מי כרמל שלא התקיימו קדמי משפט בתביעה. ראו מבקשת המדינה בהסכמה מיום 12.3.18 :

"ברי שאין הצדקה לנהל הליכים משפטיים מקבילים, אשר עשויים להביא להכרעות שיפוטיות סותרות, לפיהן המדינה (או כל נישום אחר) תמצא חייבת באותו תשלום חובה לשני גופים סטטוטוריים שונים (במקרה זה אף זהים מהותית שכן אין עוררין שהעירייה מחזיקה בתאגיד בשיעור של 100%)."

(6) ביום 15.7.2019 התקיימה ישיבה נוספת בתביעת מי כרמל [בפרוטוקול נפרד מתביעת העירייה]. הישיבה נועדה לעדכון לגבי הליכי הגישור והפשרה ומשכך היתה במהותה ישיבת תזכורת וכאמור גם במועד זה לא הוגש כתב הגנה על ידי המדינה בתביעת מי כרמל.

(7) עמדת המדינה ביחס לישיבה מיום 15.7.2019 לא סבירה שכן מפרוטוקול הדיון עולה שעד אותו מועד רק המדינה טרם נתנה תשובתה להצעת המגשר, בעוד שההצעה כבר אושרה על ידי יתר הצדדים. להלן מתוך פרוטוקול הדיון :

ב"כ מי כרמל הודיעה בשורה 11 לפרוט': "אנחנו נתנו אישור עקרוני להצעת המגשר. זה נמצא בתהליכי אישור נוספים אצל הממונה על התאגידים"; (*הממונה על תאגידים ברשות המים גוף המוסמך כרגולטור המדינה).

ב"כ העירייה הודיע בשורה 16 לפרוט': "הצעת המגשר אושרה על ידי מורשי החתימה בעיריית חיפה";

ב"כ המדינה הודיע בשורה 19 לפרוט':

19 עו"ד רוניק:
20 ההצעה נשקלת בכובד ראש מול הגורמים המוסמכים במשרד הביטחון וטרם אושרה סופית. הרצון
21 לסיים אבל יש כמה נקודות מסוימות שלא עלו בהליך גישור ובימים אלה משרד הביטחון בא בדברים
22 עם עיריית חיפה כדי לנסות ולסגור גם עניינים אלה. אנו רוצים לסגור את הכל כמכלול. המגשר עדיין
23 לא מעורב בזה ולא בטוח שיהיה מעורב.

(8) במועד הדיון התקיימה ישיבה קצרה, במהותה תזכורת שנועדה לצורך מתן ארכה למדינה לצורך גיבוש עמדתה. המהות היא זו שקובעת ולא המינוח בו בחרו הצדדים, עת ביקשו לדחות ישיבת בית המשפט על מנת לאפשר למדינה פרק זמן נוסף, לשם מתן עמדתה ביחס להצעת המגשר.

2. המדינה פנתה בבקשות חוזרות לארכה להגשת כתב הגנה. בניגוד לעמדת המדינה - תקנה 141 לתקנות סדר הדין האזרחי חלה בענייננו; ישיבה שהתקיימה בטרם חלף המועד להגשת האחרון שבכתבי ההגנה, אינה נחשבת כ"ישיבת קדם משפט" לצורך תקנות האגרות.
3. תקנה 141 לתקנות סד"א, קובעת כי "קדם משפט לא יתקיים לפני שעבר הזמן להגשת האחרון שבכתבי ההגנה". הדבר עולה לכאורה הן מלשון החוק והן מתכלית החקיקה. לא ניתן לקיים ישיבת קדם משפט לפני הגשת אחרון כתבי ההגנה או ישיבה המתקיימת לפני הגשת אחרון כתבי ההגנה, לא תיחשב כ"ישיבת קדם משפט" לצורך תקנות האגרות.
4. בתקנות האגרות לא קיימת הגדרה 'עצמאית' למונח "ישיבת קדם משפט", אלא מונח זה הוגדר בתקנה 1 לתקנות האגרות על דרך ההפניה לתקנה 143 לתקסד"א, כאשר מועטה ממנו "ישיבת תזכורת"; להלן הציטוט: "ישיבת קדם משפט" – ישיבה של קדם משפט כמשמעותו בתקנה 143 לתקנות סדר הדין האזרחי או ישיבה מקדמית כמשמעותה בתקנה 214 לתקנות סדר הדין האזרחי, ולמעט ישיבת תזכורת";
5. מאחר שההגדרה נעשתה על דרך ההפניה - אין לקרוא את תקנה 143 לתקסד"א שכותרתה "סמכותו של שופט בקדם משפט" במנותק מהתקנות האחרות בתקסד"א העוסקות ב"קדם משפט". בכלל זה, לא ניתן להתעלם מתקנה 141 לתקסד"א שכותרתה "המועד", ואשר קובעת באופן קטגורי ש"קדם משפט לא יתקיים לפני שעבר הזמן להגשת האחרון שבכתבי ההגנה". כך, גם לא ניתן להתעלם מתקנה 140 לתקסד"א שכותרתה "סמכות להורות על קדם משפט", הקובעת את הצורך בהחלטה על קיום קדם משפט.
6. לשון התקנה ברורה וחד משמעית, ולא נדרשת פרשנות: "קדם משפט לא יתקיים לפני שעבר הזמן להגשת האחרון שבכתבי ההגנה".
7. על פי תקנות סד"א וסדר הדברים ההגיוני והנכון, רק לאחר שהתקיים התנאי לקיום ישיבת קדם משפט שנקבע בתקנה 141 – דהיינו הוגש אחרון כתבי ההגנה, וניתנה החלטה על קיום קדם משפט בהתאם לתקנה 140 לתקסד"א, אפשר לקיים "ישיבת קדם משפט", ואפשר יהיה להידרש לשאלת "סמכותו של שופט בקדם משפט" בהתאם לתקנה 143 לתקסד"א.
8. מתקנות סד"א עולה אפוא, שכל ישיבה שהתקיימה בטרם הוגש האחרון שבכתבי הגנה ובטרם ניתנה הוראה על קיום קדם משפט – אינה יכול להיחשב כ"ישיבת קדם משפט".
9. בת"א (שלום חיפה) 40500-11-13 אלהיג'א ואח' נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, החלטה מיום 13.11.2014], מפי כבוד השופט אורי גולדקורן נקבע כי דיון בבקשת סעדים זמניים שהתקיים קודם להגשת כתב ההגנה, אינו יכול להיחשב כ"קדם משפט":

"תקנה 141 לתקנות סדר הדין האזרחי קובעת 'קדם-משפט לא יתקיים לפני שעבר הזמן להגשת האחרון שבכתבי ההגנה'. הדיון הראשון בעניין הסעדים הזמניים התקיים ביום 16.1.2014 ואילו כתב ההגנה הוגש רק ביום 2.2.2014. על כן, אין לראות בדיון זה בגדר קדם משפט. לפיכך צודקים המבקשים כי הדיון נמחק בטרם הסתיים קדם המשפט השלישי, וזאת מבלי שאדרש לקבוע את טיבם שני הדיונים הנוספים שהתקיימו והאם הינם בגדר קדם משפט".
10. אין לאפשר פרשנות למונח "ישיבת קדם משפט" לצורך תקנות האגרות בשונה בתכלית מהפרשנות שיש ליתן למונח זה לצורך תקנות סד"א. ההיפך הוא הנכון. עובדה שהמחוקק מצא לנכון להגדיר את המונח בתקנות האגרות על דרך ההפניה לתקנות סד"א, מלמדת כי פרשנות המונח "ישיבת קדם משפט" הינה אחת, הן לצורך תקנות האגרות והן לצורך תקסד"א, ולא ניתן ליצור ניתוק מלאכותי שאינו מתיישב עם השכל הישר. בטרם הוגש האחרון שבכתבי ההגנה - טרם התגבשו המחלוקות, ואין טעם וגם לא ניתן לקיים ישיבת קדם משפט. ממילא ברי גם שלא ניתן "לייעל את הדיון, לפשטו, לקצרו" וכיוצ"ב, כאשר טרם הוברר מהו גדר המחלוקת.

11. בתא"ק (מחוזי ת"א) 1465-08-13 קבוצת א. דורי בע"מ נ' ג'י טי אס פאוור סולושנס לימיטד (GAS POWER SOLUTIONS LTD) קבע כבוד השופט יהודה פרגו כי אין למנות את הליכי הסעדים הזמניים במניין "קדמי המשפט" החלטה שניתנה ביום 14.12.2015 :

"איני תמים דעים עם ב"כ המשיבות וב"כ היועמ"ש לממשלה, שבתיק זה התקיימו כבר שלושה קדמי משפט. איני סבור שיש למנות את הליכי הסעדים הזמניים במניין "קדמי המשפט". "לקדם המשפט" יש התייחסות בסעיף 143 לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד-1984. אומנם על פי סעיף 143(4) מוסמך בית המשפט "ליתן סעד זמני", אולם, אין בכך כדי לומר, שיש לכלול כל דיון בסעד הזמני במניין "קדמי המשפט", כל עוד הוא לא התקיים במסגרת הליך זה.

סעדים זמניים נדונים בכל ערכאות השיפוט. בבית משפט שלום, חלק מהבקשות לסעדים זמניים נדונות גם על ידי רשמים שאינם שופטים (ראה סעיף 89 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב) תשמ"ד – 1984). מאידך גיסא, ב"קדם משפט" רשאי לדון רק שופט... כפועל יוצא, לא ניתן לכלול באופן גורף, בוודאי בהתייחס לבית משפט שלום, את הסעדים הזמניים כחלק ובמניין קדמי המשפט.

זאת ועוד; בקשות לסעדים זמניים מוגשות בדרך כלל עם הגשת התביעה, והן נדונות בסמוך להגשתן, בטרם "קדם משפט". כך גם היה במקרה הנדון. הבקשות לסעדים זמניים הוגשו ונדונו בסמוך למועד הגשת התביעה בתחילת חודש אוגוסט 2013; עוד בטרם הוחלט לקיים 'קדם משפט' ובטרם התקיים הליך זה."

12. על כן, לא התקיימו שלושה דיונים בתובענה 199220-08-17 ובוודאי שלא התקיימו שלושה קדמי משפט בין היתר, בשל אי הגשת כתב הגנה על ידי המדינה בתביעת מי כרמל. לעניין סעיף 6(ב)(3) בתקנות האגרות, סיווגן של הישיבות שהתקיימו בפני בית המשפט נבחן על פי מבחן מהותי ולא באופן טכני ודווקא [תא"ק (מרכז) 35812-10-11 מימון נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ (פורסם בנבו, 26.12.2014)].

13. בהתאם לכך שלא התקיימו בתיק זה שלוש הישיבות קדמי משפט יש להורות על החזר האגרה לפי תקנה 6(ב) לתקנות האגרות או לחלופין יש להורות על החזר האגרה בהתאם לסמכות המוקנית לבית המשפט הנכבד מכח תקנה 6(ד) לתקנות האגרות להלן.

14. תקנה 6 (ד) לתקנות האגרות

תכלית תקנה 6 לתקנות האגרות הינה לעודד פשרות והסכמות בין בעלי דין ומתן תמריץ לסיום ההליכים בהסכמה ושלא על דרך התדיינות בבית המשפט בשלב מוקדם ככל האפשר ותוך מתן ביטוי לחסכון במשאבים של המערכת השיפוטית עקב צמצום התדיינות והעדר צורך בהכרעה שיפוטית מנומקת. עמד על כך כבוד הנשיא השופט גרוניס בע"א 1964/13 מדינת ישראל נ' קרמזה ג"יין :

" בתקנות נמנית רשימה של מקרים בהם אין לשלם אגרה, וכן, כבמקרה דנא, מקרים בהם תוחזר לתובע אגרה ששולמה או חלק ממנה. תכליתן של ההוראות בתקנות האגרות הינה, בין השאר, ליצור תמריץ לסיום ההליך שלא דרך התדיינות בפני בית המשפט, ובשלב מוקדם ככל האפשר, תוך מתן ביטוי לחיסכון במשאבים של המערכת השיפוטית, עקב צמצום ההתדיינות והעדר הצורך בהכרעה שיפוטית מנומקת (השוו, רע"א 9493/04 קפון נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 6 (16.6.2005)). האפשרות של החזר האגרה מתמרצת את הצדדים להגיע להסכמה בדבר יישוב הסכסוך ביניהם בשלב מוקדם של ההליך, וכך לחסוך זמן שיפוטי ולהביא ליעול ההליך המשפטי. ככל שההליך המשפטי המסוים יסתיים בנקודת זמן קרובה יותר למועד הגשתו, יוותר בידי בית המשפט יותר זמן שיפוטי לשם טיפול בתיקים האחרים."

1) סיום התביעה בפשרה בהליך גישור, עוד לפני הגשת כתב הגנה מטעם המדינה, חסך משאבים שיפוטיים והוצאות לא מבוטלות שהיו הכרוכים בהמשך ניהול ההליך, ככל שהיה נמשך.

(2) המדינה מתעלמת מכך שמדינה אילצה את התאגיד להגיש את התביעה. המדינה היא אשר הגישה בקשה לצירוף מי כרמל כבעל דין נוסף בתביעה של העירייה לעניין רכיב המים. המדינה היא ישות אחת ואין התייחסות נפרדת לשתי זרועות שלה בהיותה בעלת דין בהליך ולצרכי החזר האגרה.

(3) בהמשך לכך, מי כרמל צורפה לתביעה כתובעת נוספת והודעה מתאימה הוגשה לבית המשפט הנכבד וביום 21.4.16 אושרה כהחלטה. בהתאם לכך, ביום 25.11.16 קבע בית המשפט הנכבד כי מי כרמל תשלם אגרה על רכיב המים בתביעת העירייה.

(4) בבקשה האמורה לסילוק על הסף שהוגשה על ידי המדינה נגד העירייה [בקשה מס' 19], טענה המדינה כי הגוף היחיד המוסמך לגבות אגרת הנחת צנרת היא מי כרמל, בעקבות כך, צורפה מי כרמל כתובעת נוספת בתביעת העירייה. לאור האמור, יש לדחות טענת המדינה (בסעי' 38 לתגובת המדינה) שמלכתחילה תביעת מי כרמל היתה לא מבוססת ומשכך אין לאפשר החזר האגרה. המדינה היא אשר טענה בבקשה לסילוק על הסף על ההצדקה ואף הכורח לצרף את התאגיד לתובענה (סעי' 3) - מיום 30.6.16-

"בתמצית יתואר שבבקשה הנ"ל נטען שהעירייה אינה מוסמכת לגבות אגרת הנחת צנרת מים מכיוון שסמכות זו נשללה ממנה לפי הוראות הדין והפסיקה ונמסרה למשיבה מס' 2 (להלן – "התאגיד"), הפועל בתחומי העירייה והוא הגוף המוסמך לגבות את ההיטל."

(5) חשוב להבהיר, אילו היתה המדינה פועלת על פי הדין ותוקפת את החיובים באמצעות הגשת עתירה מנהלית, ככל נישום אחר, (רע"א 11224/04 המועצה המקומית פרדסיה נגד מוריס בלונדר ואח') - התביעה דן לא היתה באה לעולם, ומי כרמל כלל לא היתה נאלץ לשלם אגרה.

(6) יתרה מכך, אילו היה מדובר בנישום אחר, שנמנע מלשלם את חובו וגם אינו מגיש עתירה מנהלית – מי כרמל יכול היה לגבות ממנו את החוב באמצעות הליכי גביה מכח פקודת המסים (גביה), ולא היה צורך בהגשת התביעה.

2. ראה גם דברי כבוד השופט יהודה פרגו בתא"ק (מחוזי ת"א) 1465-08-13 קבוצת א. דורי בע"מ נ' גי טי אס פאוור סולושנס לימיטד (GAS POWER SOLUTIONS LTD) – החלטה מיום 14.12.2015 :

"מטרת סעיף 6 לתקנות היא, בין השאר, לעודד את יישוב המחלוקות בין הצדדים וסיום ההליכים בבית המשפט, בטרם שמיעת הראיות. הגמול לכך הוא, בהחזרת אגרת בית המשפט ששולמה ... או בתשלום אגרה מופחתת כמפורט בסעיפים 6(א), 6(ג) לתקנות. סעיף 6(ד) לתקנות אף מאפשר לבית המשפט להורות על החזרת האגרה ששולמה כולה או חלקה, אם הסתיים ההליך בגישור או הועבר להכרעה בבוררות, בכל שלב של המשפט"

3. יש לציין, בהינתן שתשלום אגרת בית משפט הינו תשלום מכח דין, הרי שאם וככל שמתעורר ספק בנוגע לפרשנות הנכונה של תקנות האגרות - יש לפרש אותן לטובת משלם האגרה, ובמקרה שלפנינו - לטובת מי כרמל.

4. לסיכומם של דברים, יטען מי כרמל כי יש להורות על החזר האגרה מן הנימוקים כדלקמן :

(1) בתביעת מי כרמל (19220-08-17) התקיימו בסך הכל 2 ישיבות : ביום 2.1.2018 וביום 15.7.2019 ולפיכך ההליך הסתיים לפני ישיבת קדם המשפט השלישית.

(2) אף אם נלקח בחשבון ישיבה מיום 28.6.2017 שהתקיימה בתיק אחר [תא"ק 59095-07-14]; נטען גם כאשר התקיימו שלוש ישיבות קדם משפט קודם להשגת הפשרה, אך אחת (או יותר) מהן עסקה בסעדים זמניים, אין לראות בכך את חלוף המועד להחזר אגרה על פי תקנה 6(ב) בתקנות האגרות [ע"א 218/09 החברה לאוטומציה נ' מועצה מקומית דבוריה (פורסם בנבו, 17.5.2010) ; ת"א 113/07 משאבי מים חדרה נ' עיריית חדרה (פורסם בנבו, 10.11.2010)]; גם כאשר אחת מישיבות קדם המשפט עסקה בניסיון לפתור את הסכסוך על דרך הפשרה

ולא התקיים דיון לגופה של התביעה – הרי שגם אז ניתן להחזיר את האגרה על פי תקנה 6(ב) בתקנות האגרות [ת"א 322/08 פרי הגליל בע"מ נ' צ.ח.ר תשתיות (פורסם בנבו, 16.9.2010)].

(3) החזר האגרה צודק גם בנסיבות בהן המדינה לא הגישה כתב הגנה והיא אשר הגישה בקשה לצירוף מי כרמל לתביעת העירייה.

לאור כל האמור, בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את טענות המדינה ולהורות מכח סמכותו על פי תקנה 6(ב) ולחלופין על פי תקנה 6(ד) לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007 (להלן – "תקנות האגרות"), על החזר מלוא אגרת בית משפט ששילמה התובעת מי כרמל בע"מ (להלן – "מי כרמל") במסגרת התביעה שבכותרת.



רונית תושייה, עו"ד
ב"כ התובעת

28.7.20

תאריך